

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

Vilkår av 1. januar 2021

Innhold

	Side
1. Hvem som er forsikret – sikrede	2
2. Hvor forsikringen gjelder	2
A. Tingskade	
(som gjelder når det fremgår av forsikringsbeviset)	
3. Forsikringsform, forsikringssum og forsikringstid	2
4. Hva forsikringen omfatter	3
5. Hvilke skader som omfattes	5
6. Erstatningsoppgjør	5
7. Naturskade	8
Tilleggsdekning	
8. Eksisterende bygning som tilhører byggherren	9
B. Byggherreansvar	
(som gjelder når det fremgår av forsikringsbeviset)	
9. Hva forsikringen omfatter	9
10. Erstatningsoppgjør	10
C. Enkeltoppdrag om sprengning	
(som gjelder når det fremgår av forsikringsbeviset)	
11. Sprengning nærmere eiendom/ting enn 5 meter	11
Viktige betingelser	
(som gjelder for alle dekninger)	
12. Forutsetninger og prosjektbegrensninger	12
13. Sikkerhetsforskrifter	12
14. Grov uaktsomhet	17
15. Identifikasjon	17
16. Frist for å melde krav	17

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

Vilkårene gjelder for et bestemt bygge- anleggs- eller montasjeprojekt.

I tillegg til disse vilkår, gjelder Frenedes generelle vilkår.

Alle vilkårsbestemmelser må leses i sammenheng. Vilkårene må leses i lys av forsikringsbevisets beskrivelse av hvilket bygge-anleggs- eller montasjeprojekt som er forsikret og hvilke dekninger din forsikring omfatter. Det er viktig at du sjekker at opplysningene om prosjektet i forsikringsbeviset stemmer og at forsikringsbeviset inneholder de dekninger du har behov for.

1. HVEM SOM ER FORSIKRET - SIKREDE

Når forsikringen omfatter tingskadedekning som angitt under punkt A nedenfor, gjelder tingskadedekningen for:

- Forsikringstaker.
- Innehaver av eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett i eiendommen.
- Annen eier av ting når forsikringstaker har forsikringsplikt i henhold til lov eller skriftlig avtale.
- Byggherre eller eier av ting, som har inngått kontrakt med forsikringstaker om slikt bygge-, anleggs- eller montasjearbeid som er angitt i punkt 4.

Forsikringsavtalelovens § 7-1 tredje ledd om automatisk medforsikring av panthaver i løsøre, gjelder ikke. I stedet gjelder at forsikringen bare gjelder til fordel for innehaver av panterett i løsøre, dersom panthaveren har mottatt skriftlig forsikringsattest fra Frenede. Forsikringsavtalen kan endres eller sies opp uten varsel til panthaver eller andre medforsikrede.

Når forsikringen omfatter byggherreansvar som angitt under punkt B nedenfor, gjelder byggherreansvarsdekningen bare til fordel for forsikringstaker.

Når forsikringen omfatter enkeltoppdrag om sprengning under punkt C nedenfor, gjelder ansvarsforsikringen for sprengningsarbeidet bare til fordel for forsikringstaker.

2. HVOR FORSIKRINGEN GJELDER

Forsikringen gjelder på det sted som er nevnt i Forsikringsbeviset.

Forsikringen gjelder også på kontor- og lagersted, eid eller leid av forsikringstakeren.

DEKNINGER SOM GJELDER NÅR DET FREMGÅR AV FORSIKRINGSBEVISET

Det fremgår av det enkelte forsikringsbevis hvilke dekninger som er avtalt og som gjelder for din forsikring.

A. TINGSKADEDEKNING

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekningen er avtalt, er det bygge-, anleggs- eller montasjearbeid som er angitt i forsikringsbeviset forsikret mot tingskade i samsvar med disse vilkår.

3. FORSIKRINGSFORM, FORSIKRINGSSUM OG FORSIKRINGSTID

3.1 FORSIKRINGSFORM

Forsikringsformen er førsterisiko. Førsterisiko er en forsikringsform for ting og interesse der skaden maksimalt erstattes inntil den angitte forsikringssum.

3.2 FORSIKRINGSSUM

Forsikringstaker skal påse at den valgte forsikringssummen tilsvarer de samlede kostnader ved ferdigstillelse av arbeidet i henhold til kontrakten.

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

Prosjektet er dekket inntil den forsikringssummen som er angitt i forsikringsbeviset.

For visse poster eller ting er det i vilkårene eller forsikringsbeviset angitt en særskilt sum. Denne summen angir da maksimal erstatning.

3.3 FORSIKRINGSTID

Forsikringen gjelder for den tidsperioden som er angitt i forsikringsbeviset.

3.3.1 BYGGE- OG ANLEGGSSARBEID

Forsikringen gjelder fra kontraktsarbeidet påbegynnes og inntil kontraktsarbeidet er overtatt eller tatt i bruk av kontraktsparten, men ikke utover avtalt forsikringstid.

Når forsikringstaker både er entreprenør og byggherre for arbeidet, gjelder forsikringen fra arbeidet påbegynnes og inntil arbeidet er avsluttet, men ikke utover avtalt forsikringstid.

Dersom kontraktsarbeidet ikke overtas eller tas i bruk av ny eier, gjelder forsikringen i inntil 3 måneder etter ferdigstillingen, men ikke utover avtalt forsikringstid.

3.3.2 MONTASJEARBEID

Forsikringen gjelder fra kontraktsarbeidet påbegynnes og inntil kontraktsarbeidet er avsluttet eller overlevert, men ikke utover avtalt forsikringstid.

Ved prøving av ny ting gjelder forsikringen i prøvetiden, men maksimalt 4 uker etter at prøving startet, med mindre lengre prøvetid er særskilt avtalt, men ikke utover avtalt forsikringstid.

Ved montering av brukt ting gjelder forsikringen inntil monteringen er avsluttet, men ikke utover avtalt forsikringstid.

Ved demontering gjelder forsikringen inntil opplesing for transport fra forsikringsstedet er påbegynt, men ikke utover avtalt forsikringstid.

4. HVA FORSIKRINGEN OMFATTER

4.1 BYGGE- OG ANLEGGSSARBEID SOM OMFATTES

Forsikringen omfatter bygge- og anleggsarbeid (herunder rehabilitering, ombygging og reparasjon) utført for forsikringstakers egen regning og risiko samt utført bygge- og anleggsarbeid som forsikringstaker iht. kontrakt har risiko og forsikringsplikt for, med inntil den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset.

Ved oppføring av bygg for forbruker (privatperson) omfattes også byggherrens egeninnsats og materiell innkjøpt av byggherren, når dette er avtalt med forsikringstaker.

4.2 MONTASJEARBEID

Forsikringen omfatter montasjearbeid utført for forsikringstakers egen regning og risiko samt utført montasjearbeid som forsikringstaker iht. kontrakt har risiko og forsikringsplikt for. Med montasjearbeid menes:

- Montering,
- Installasjon eller
- Demontering

av produksjonsutstyr, maskiner eller lignende tekniske konstruksjoner eller innretninger.

4.3 MATERIALER OG VARER

Forsikringen omfatter materialer og varer som er losset på forsikringsstedet og som skal inngå i det ferdige bygget/ anlegget.

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

4.4 VERKTØY OG UTSTYR

Forsikringen omfatter verktøy, hjelpeutstyr, brakker, boder og kontorutstyr som anvendes for arbeidets utførelse, men som ikke skal inngå i det ferdige bygg/anlegg, med inntil den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset.

Forsikringen omfatter ikke motorvogn og tilhenger.

4.5 MATERIALER PÅ FAST LAGERSTED

Forsikringen omfatter skade på egne materialer på fast lagersted med inntil kr 300.000, men likevel slik at tyveri bare dekkes når tyveriet skjer fra bygning.

4.6 ETTER EN ERSTATNINGSMESSIG SKADE PÅ FORSIKRET TING OMFATTER FORSIKRINGEN OGSÅ FØLGENDE UTGIFTER

Forsikringen omfatter:

1. Nødvendige utgifter til:
 - Riving, rydding og bortkjøring av verdiløse rester av forsikrede ting.
 - Midlertidig lagring i inntil 12 måneder og destruksjon av giftige eller miljøfiendtlige rester av forsikrede ting etter påbud om lagring eller destruksjon gitt med hjemmel i lov eller forskrift.

Utgifter til riving, rydding og bortkjøring av utstyr, varer og hjelpestoffer som ikke var i bruk og som var lagret eller deponert på forsikringsstedet, er likevel ikke omfattet. Erstatning for riving, rydding m.v samt midlertidig lagring er begrenset til 20 % av utbetalt erstatning iht. hovedpunkt 5 eller 7 nedenfor, og maksimum kr 1 million, med mindre annet beløp er angitt i forsikringsbeviset.
2. Nødvendige utgifter til rekonstruksjon av manuskripter, yrkestegninger, arkiver, registre, forretningsbøker, media for databehandling og kjerneprøver, modeller, mønstre, former, klisjeer, trykkplater o.l. med inntil kr 100.000.
3. Økte utgifter til utbedring, gjenanskaffelse eller gjenoppføring av forsikrede ting på grunn av prisstigning i inntil 24 måneder fra skadedagen. Prisstigning erstattes i samme forhold som skaden forøvrig og er begrenset til 20 % av den erstatning som kan kreves under prosjektforsikringen.
4. Merutgifter ved påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlig forskrift, med inntil kr 2.000.000 pr. skadetilfelle hvis det gjelder:
 - Utbedring/gjenoppføring av bygning. Slike merutgifter til oppfylging av påbud dekkes når skaden er så omfattende at reparasjonsarbeidet blir betegnet som hovedombygging, jf. Plan- og bygningsloven, § 87 nr. 2a. Når reparasjonsarbeidet er mindre omfattende enn hovedombygging, dekkes bare merutgifter som direkte er knyttet til de skadede bygningsdeler som blir reparert/ fornyet.
 - Grunnundersøkelser og fundamentering i forbindelse med utbedring/gjenoppføring av skadet bygning.
 - Utgifter som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates utbedret/gjenoppført på samme byggetomt.

Forsikringen omfatter ikke:

- Merutgifter til utgraving/sprengning av kjeller.
 - Merutgifter som skyldes at den gjenoppførte bygning, er større enn den skadede bygning.
 - Utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.
- Utbedring/gjenoppføring må være avsluttet innen 5 år etter skadedagen. Erstatning kan først kreves etter at skaden er utbedret.
5. Ekstrautgifter som sikrede pådrar seg i ansvarstiden når disse er en følge av erstatningsmessig skade på forsikringsstedet og når de er nødvendige for å kunne fortsette virksomheten, med inntil kr 300.000, med mindre annet beløp er angitt i forsikringsbeviset.
 6. Ansattes tøy og effekter med inntil kr 5.000 pr. ansatt. Forsikringen omfatter ikke penger eller verdipapirer.

4.7 FORSIKRINGEN OMFATTER IKKE

Forsikringen omfatter ikke:

- Kraner.
- Eksisterende bygning.
- Sjø og luftfartøyer og kjøretøy som omfattes av bilansvarsloven.
- Penger og verdipapirer.
- Ting som eies av andre enn forsikringstaker, med mindre forsikringstaker har forsikringsplikt for tingen i henhold til lov eller avtale, eller det er inngått særskilt avtale med Frende.

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

5. HVILKE SKADER SOM OMFATTES

Forsikringen omfatter slik plutselig og uforutsett skade som er angitt i punkt 5.1, med de unntak og begrensninger som følger av disse vilkår, de generelle vilkår og forsikringsavtaleloven.

5.1 SKADER OG TAP SOM OMFATTES

Forsikringen omfatter:

- Brann, lynnedslag og annet elektrisk fenomen.
- Vannskade.
- Tyveri av forsikrede ting fra bygning, etter at alle vindu og dører er montert og alle andre åpninger i bygningen eller anlegget er blitt avstengt.
- Tyveri av materialer og varer som angitt i punkt 4.3 når de er oppbevart inne i bil, container eller brakke.
- Tyveri av verktøy, hjelpe- og kontorutstyr som angitt i punkt 4.4 når de er oppbevart inne i bil, container, brakke, eller er for store og tunge til å settes inn i bygning, (jf. sikkerhetsforskrift 13.4.5.)
- Tyveri av brakker og boder som angitt i punkt 4.4.
- Hærverk.
- Naturskade i henhold til egne regler i punkt 7 nedenfor.
- Annen plutselig og uforutsett skade, som rammer forsikrede ting, jf. punkt 4.

5.2 SKADER OG TAP SOM IKKE OMFATTES

Forsikringen omfatter ikke:

1. Skade ved tyveri fra rom i bygning eller brakke når disse er åpne for kunder eller publikum.
2. Tyveri av ting utendørs.
3. Skade eller tap som skyldes underslag eller svinn.
4. Skade på maskin som skyldes kortslutning eller annet elektrisk fenomen, eksplosjon eller mekanisk brudd.
5. Skade på den del av forsikret ting som er feil konstruert, dimensjonert, utført, montert eller som har materialfeil.
6. Skade ved svinnsprekker, flekker, riper og avskalling, og utilstrekkelig eller sviktende fundamentering.
7. Skade eller tap som skyldes setninger av enhver art i grunnen eller i bygning.
8. Skade som følge av hacking, datavirus eller annen rettstridig inntregning i dataanlegg.
9. Skade eller tap som dekkes av leverandørs garanti eller som leverandør plikter å erstatte i henhold til kontrakt eller leveringsbetingelser.
10. Kostnader ved utskifting eller reparasjon av komponenter på grunn av slitasje som er en følge av ordinær bruk eller på grunn av aldring, korrosjon, råte, svinn eller annen gradvis forringelse.
11. Driftstap, mulkt eller tap av kontrakt.
12. Skade eller tap som skyldes mangelfull eller forsinket levering.

6. ERSTATNINGSOPPGJØR

Forsikringsavtalelovens § 6-1 gjelder ikke. I stedet gjelder bestemmelsene nedenfor. Tap som ikke omfattes av disse bestemmelser, kan ikke kreves erstattes.

6.1 SKADEMELDING

Ved skade skal sikrede snarest melde fra til Frende. Brann, innbrudd og hærverk skal i tillegg meldes til politiet.

6.2 HVORDAN ERSTATNINGEN BLIR BEREGNET

Erstatningen for ting og utgifter er begrenset til den angitte forsikringssum.

6.2.1 BYGGE-, ANLEGG- OG MONTASJEARBEID

1. Forsikringsverdien for bygge-, anleggs-, eller montasjearbeid skal settes til hva det på skadedagen ville koste å gjenoppføre eller gjenanskaffe tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende bygge-, anleggs- eller montasjearbeid på forsikringsstedet.

For bygge-, anleggs- eller montasjearbeid som gjenanskaffes eller repareres, skal fradragsreglene i punkt 6.2.1 nr. 2 anvendes så langt de passer.

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

For bygge-, anleggs eller montasjearbeid som uansett årsak ikke blir gjenoppført eller reparert til samme formål på forsikringsstedet innen 5 år etter at skaden inntraff, skal forsikringsverdien fastsettes på samme måte, men er begrenset til omsetningsverdien på skadedagen.

2. For bygge-, anleggs- eller montasjearbeid som gjenoppføres eller gjenanskaffes innen landets grenser, til samme formål, innen 5 år, av forsikringstaker, eier, ektefelle, samboer eller livsarving gjelder: Erstatningen skal beregnes på grunnlag av kostnadene til gjenoppføring eller gjenanskaffelse til samme, eller i det vesentlige samme stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen. Kjøp av annen bygning regnes ikke som gjenoppføring.

Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenoppførings- eller gjenanskaffelsesprisen før skaden, fratrukket verdien etter skaden. Med gjenoppførings-, gjenanskaffelsesprisen menes hva det på skadedagen ville kostet å gjenoppføre eller gjenanskaffe tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende bygge-, anleggs- eller montasjearbeid på skadestedet.

Meromkostninger ved bygge-, konstruksjonsmåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk tas ikke med ved fastsettelse av gjenoppførings-, gjenanskaffelsesprisen.

Del eller komponent som står foran utskifting eller riving, erstattes etter sin omsetningsverdi før skaden etter fradrag for kostnadene ved riving/demontering.

Dersom omsetningsverdien av det nye eller reparerte bygge-, anleggs-, eller montasjearbeidet blir større enn bygge-, anleggs- eller montasjearbeidets omsetningsverdi før skaden, gjøres det fradrag for hele økningen som overstiger 40 % av omsetningsverdien før skaden inntraff.

Ved fastsettelse av bygge-, anleggs- eller montasjearbeidets omsetningsverdi skal det tas hensyn til mulige endringer i avkastning, beliggenhet og andre forhold. Nødvendige beregninger baseres på gjenoppførings-, gjenanskaffelsesprisen.

3. For bygge-, anleggs- eller montasjearbeid som gjenoppføres eller gjenanskaffes innen landets grenser, til annet formål, innen 5 år, av forsikringstaker, eier, ektefelle, samboer eller livsarving gjelder: Erstatningen skal beregnes som i punkt 6.2.1 nr. 2, men dersom omsetningsverdien av det nye eller reparerte bygge-, anleggs- eller montasjearbeidet blir større enn bygge-, anleggs- eller montasjearbeidets omsetningsverdi før skaden, gjøres det fradrag for hele økningen.

Ved fastsettelse av bygge-, anleggs- eller montasjearbeidets omsetningsverdi skal det tas hensyn til mulige endringer i avkastning, beliggenhet og andre forhold. Nødvendige beregninger baseres på gjenoppføringsprisen.

4. For bygge-, anleggs-, eller montasjearbeid som ikke gjenoppføres eller repareres som nevnt i pkt. 6.2.1 nr. 1 eller 6.2.1 nr. 2 gjelder: Erstatningsgrunnlaget skal fastsettes etter pkt. 6.2.1 nr. 2, begrenset til reduksjonen i bygge-, anleggs-, eller montasjearbeidets omsetningsverdi som følge av skaden. Dersom bygge-, anleggs- eller montasjearbeidet ikke kan omsettes separat, legges i stedet bygge-, anleggs- eller montasjearbeidets bruksverdi til grunn.
5. For bygge-, anleggs- eller montasjearbeid som står foran riving gjelder: Erstatningsgrunnlaget er begrenset til verdien av bygge-, anleggs- eller montasjearbeidets brukbare materialer, nedtatt og lagt ferdig for salg eller transport, etter fradrag for utgiftene ved rivingen.

6.2.2 MASKINER OG LØSØRE

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til gjenanskaffelse/reparasjon til samme, eller i det vesentlige samme stand som umiddelbart før skaden inntraff. Erstatningsgrunnlaget tar utgangspunkt i gjenanskaffelsesprisen før skaden, fratrukket verdien etter skaden. Gjenanskaffelsesprisen settes til hva det på skadedagen ville kostet å gjenanskaffe tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende ny ting.

Når tingens alder utgjør mer enn 30 % av tingens totale sannsynlige brukstid, beregnes maksimal erstatning til gjenanskaffelse eller reparasjon etter følgende formel:

$$(GB/TB) \times P = E$$

GB = Sannsynlig gjenstående brukstid

TB = Sannsynlig total brukstid

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

P = Gjenanskaffelsespris
E = Erstatning

Ved vurdering av sannsynlig gjenstående og total brukstid, tas det hensyn til forringelse ved elde og bruk og nedsatt bruksverdi. I erstatningen gjøres det fradrag for verdiøkning som skyldes at brukt blir erstattet med nytt når tingen helt eller delvis blir forbedret.

6.2.3 VARER

Erstatningen skal beregnes på grunnlag av kostnadene til gjenanskaffelse eller reparasjon til samme, eller i det vesentlige samme stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn verdien før skaden, fratrukket verdien etter skaden.

Utgangspunktet for verdifastsettelse av varer:

- Varer som sikrede selv ikke har produsert og varer under produksjon, verdsettes til innkjøpspris med tillegg av eventuelle produksjonskostnader, begge deler etter de priser som gjaldt ved ordinær produksjon og levering umiddelbart før skaden inntraff.
- Ferdige varer av egen produksjon verdsettes til salgsprisen, hensyn tatt til sikredes normale salgsmønster.
- For solgte varer benyttes kontraktsprisen. Ved delskade fratrekkes restverdien.

Ved fastsettelse av verdien skal det tas hensyn til sparte kostnader, renter, kontantrabatt, ukurans og andre forhold som reduserer verdien. For varer som har redusert verdi på grunn av ukurans eller som skal selges til redusert pris, skal verdien reduseres i samme forhold som reduksjon i ukurans/salgpris.

6.3 EGENANDEL

Fra erstatningsoppgjøret trekkes den egenandel som er spesifisert i forsikringsbeviset. Det beregnes en egenandel pr. skadetilfelle.

6.3.1 SÆRLIGE EGENANDELER

Ved skade som helt eller delvis skyldes:

- ras, jordforskyvning, grave-, sprengnings-, pelings- eller rivingsarbeider
- snø-/istynge eller snøpress eller ras av snø/is fra bygning eller
- varme arbeider.

er egenandelen kr 50 000. Er høyere generell egenandel avtalt, gjelder høyeste egenandel.

Med varme arbeider menes:

Bygge-, installasjons-, monterings-, demonterings-, reparasjons-, vedlikeholds- og lignende arbeid hvor det benyttes åpen ild, oppvarming, sveise-, skjære-, lodde- og/eller slipeutstyr.

6.4 UTBETALING AV ERSTATNING

I stedet for å betale erstatning kontant, kan Frende velge enten å:

- Stille en tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting til disposisjon for sikrede eller
- Besørge skaden reparert slik at tingen settes i samme eller i det vesentlige samme stand som før skaden inntraff.

Merverdiavgift erstattes når den er betalt, men erstattes ikke hvis den kan fradragføres i merverdiavgiftsregnskapet.

Ved skadeoppgjør kan Frende med samtykke fra den medforsikrede forhandle med forsikringstakeren og utbetale erstatning til ham med bindende virkning for den medforsikrede.

Den medforsikrede kan ikke motsette seg at hele erstatningen utbetales til forsikringstakeren, når skaden er utbedret eller det er stilt betryggende sikkerhet for at erstatningen vil bli brukt til utbedring av skaden. Den medforsikrede kan heller ikke motsette seg at erstatningen settes inn i bank hvor den disponeres av forsikringstakeren og medforsikrede i fellesskap, se Forsikringsavtalelovens § 7-4.

Overfor en medforsikret byggherre, kan ikke erstatningen reduseres på grunn av forhold angitt i forsikringsavtaleloven kapittel 4 eller § 8-1.

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

6.5 OPPGJØR TIL PANTHAVER, KONKURSBO, LEASINGSSELSKAP, Utleiefirma o.l., OG OVERTAGELSE AV PANTERETT.

Overfor panthavere, konkursbo, leasingselskap, utleiefirma o.l. beregnes erstatning som ovenfor angitt, men i tillegg er Frenedes ansvar begrenset til det laveste av følgende beløp:

- Nedgangen i tingens omsetningsverdi som følge av skaden, og
- Den økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.

Overfor panthaver er dessuten erstatningen begrenset til tap som panthaver får på grunn av skaden ved realisasjon av pantet.

For panthavere betyr "tingen" i denne sammenheng pantobjektet i sin helhet. Disse bestemmelsene gjelder ikke leaset fast eiendom. Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.

Er Frende ansvarlig overfor panthaveren, men ikke overfor eieren, trer Frende inn i panthavers rett i den utstrekning det betales erstatning til ham. Når Frende trer inn i panthavers rett, gjelder dette likevel ikke til fortrenghet for panterettigheter som gjaldt da forsikringstilfellet inntraff og forsikringstilfellet omfattes av forsikringen.

7. NATURSKADE

Erstatningsreglene i punkt 6 gjelder også for naturskade, men slik at bestemmelsene i punkt 7 gjelder foran bestemmelsene i punkt 6.

7.1 SKADER SOM OMFATTES

Naturskadedekningen omfatter skade som direkte skyldes naturulykker som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. Lov om Naturskadeforsikring av 16. Juni 1989 nr. 70.

7.2 TING SOM OMFATTES

Naturskadedekningen omfatter skade på forsikrede ting jf. vilkårenes punkt 4.

7.3 HVA SOM IKKE OMFATTES

Naturskadedekningen omfatter ikke:

- Ting som det ikke er naturlig å brannforsikre.
- Sjøkabler, fjordspenn og luftspenn over vann inkl. feste på land.
- Flytebrygge og andre flytende konstruksjoner, gangbru/landgang, stein- og betongbrygger,
- Moloer, bruer, klopper, damanlegg, tunneler i fjell og lignende.
- Skinnegående materiell, som tog, trikk og lignende.
- Skade som alene rammer antenner, skilt, markiser eller lignende.
- Varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip og småbåter og ting i disse, fiskeredskap på fartøy eller i sjøen, utstyr i sjøen for produksjon av fisk, fisk i steng, lås eller dam, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen.
- Skade på byggverk/ting i dette når byggverket er oppført etter at det er nedlagt bygge- og deleforbud i medhold av § 22 i lov om sikring mot naturskader av 25 mars 1994.
- Utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre.
- Skade som umiddelbart skyldes lyn, frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang
- Skade forårsaket av dyr, insekter, bakterier, sopp, råte e.l.

7.4. EGENANDEL

I oppgjøret fratrekkes den egenandel som til enhver tid er fastsatt i henhold til Lov om Naturskadeforsikring. Pr.1.1.2021 er egenandelen kr. 8.000.

7.5. ANDRE BESTEMMELSER OM NATURSKADE

Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes:

- Svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for.

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

- Dårlig vedlikehold eller tilsyn.
- At skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang.

Ved avgjørelsen av om erstatningen skal avkortes, skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, hans mulighet for utbedring av mangelen og forholdet ellers. Avkorting skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.

Forsikringssekskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturskade fastsettes av Kongen, jfr. naturskadeforsikringsloven § 3. Overstiger skaden denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden.

Er det tvil om det foreligger naturskade eller om det er grunnlag for nedsettelse pga. svak konstruksjon m.v., kan sikrede eller Frende kontakte Klagenemnda for naturskadesaker. Klagenemndas vedtak kan ikke påklages.

TILLEGGSDEKNING SOM GJELDER NÅR DET FREMGÅR AV FORSIKRINGSBEVISET

8. EKSISTERENDE BYGNING SOM TILHØRER BYGGHERREN

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekningen er avtalt, omfatter forsikringen skade på del av bygget/ anlegget, som er under ombygging eller påbygging og som ikke omfattes av kontrakten, såfremt:

- skaden er en direkte følge av sikredes ombygging- eller påbyggingsarbeid, og
- skaden er dekningsmessig i henhold til vilkårene for prosjektforsikringen.

Det samme gjelder skade på annen bygning eid av byggherre, når skaden er en direkte følge av sikredes ombygging eller påbyggingsarbeid og skaden er dekningsmessig i henhold til vilkårene for prosjektforsikringen.

Forsikringen omfatter skade inntil den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset.

B. BYGGHERREANSVAR

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekningen er avtalt, omfatter forsikringen sikredes byggherreansvar i samsvar med disse vilkår.

9. HVA FORSIKRINGEN OMFATTER

9.1 FORSIKRINGEN OMFATTER

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for person- eller tingskade som inntreffer i forsikringstiden, og som pådras i egenskap av byggherre ved bygging, rehabilitering eller ombygging av den forsikrede eiendom.

Med personskade forstås skade, sykdom eller død påført en annens person. Med tingskade forstås tap av eller fysisk skade påført en annens ting (herunder dyr og fast eiendom). Økonomisk tap påført tredjemann som følge av den fysiske skaden Frende erstatte, vil også være dekket.

9.2 FORSIKRINGEN OMFATTER IKKE

Forsikringen omfatter ikke:

1. Ansvar for personskade som rammer noen som er eller har vært ansatt hos sikrede, når skaden er forårsaket i arbeidsforholdet.
2. Ansvar i henhold til kontrakt, dvs.:
 - Ansvar på grunnlag av tilsagn, avtale eller garanti avgitt før eller etter skaden, som går lengre enn alminnelig erstatningsrett.
 - Ansvar sikrede må bære fordi sikrede har gitt avkall på sin rett til regress.
 - Ansvar for skade som skyldes at sikredes leveranse er forsinket eller uteblitt.
 - Ansvar for mangel eller skade på sikredes leveranse når skaden voldes før overlevering eller skyldes mangel som forelå ved overlevering.
 - Omkostninger eller skade påført ved tilkomstarbeid for å utbedre mangel ved sikredes leveranse.
 - Omkostninger ved, bortkjøring, deponering eller destruksjon av sikredes leveranse.

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

- Omkostninger med å trekke skadevoldende produkter tilbake fra markedet.
- 3. Ansvar overfor ektefelle, sikredes og ektefelles besteforeldre, foreldre, steforeldre, fosterforeldre, svigerforeldre, søsken, barn, stebarn, fosterbarn og barnebarn samt deres ektefeller. Samboere likestilles med ektefeller. Med samboere menes personer med felles husholdning som lever i et ekteskapsliknende forhold, og som i følge Folkeregisteret har samme bopel. Familieforholdet når skaden voldes, skal legges til grunn.
- 4. Ansvar overfor selskap hvor sikrede eller sikredes familie har styreverv, er daglig leder i, eller eier minst 50 % av aksjene i på det tidspunkt den skadevoldende begivenhet fant sted.
- 5. Ansvar for skade på ting (herunder fast eiendom eller dyr) som sikrede eller noen på sikres vegne:
 - Bruker, leier eller låner, eller
 - Har i forvaring for salg, fremvisning eller demonstrasjon, eller
 - Har påtatt seg å transportere.
- 6. Ansvar etter lov om skadeerstatning av 13.06.1969 § 3-5 og 3-6 (tort og svie) eller for bøter og lignende, herunder Punitive Damages og Exemplary Damages.
- 7. Ansvar overfor medeier for skade på ting som eies i fellesskap.
- 8. Ansvar for skade indirekte eller direkte voldt av Formaldehyd, Diethylstilbestrol, Asbest, Kugalskap (BSE/TSE), elektromagnetiske felt (EMF), tobakksprodukter, blodprodukter eller legemidler.
- 9. Ansvar for skade som skyldes at kjemisk eller farmasøytisk produkt ikke har virket etter sin hensikt eller hatt den tilsiktede effekt, med mindre årsaken er en ren produksjonsfeil.
- 10. Ansvar som sikrede pådrar seg ved forurensning jf. forurensningslovens § 6. Likevel dekkes sikredes ansvar dersom årsaken til skaden er plutselig og uforutsett. Forurensning som skyldes korrosjon, tæring, eller andre gradvise prosesser, regnes ikke som plutselig og uforutsett.
- 11. Ansvar som eier, fører eller bruker av båt, leker eller luftfartøy.
- 12. Ansvar som eier, fører eller bruker av motorvogn eller arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri.
- 13. Ansvar for skade påført eiendom eller ting som følge av sprengning nærmere slik eiendom eller ting enn 5 meter.

10. ERSTATNINGSOPPGJØR

10.1 SIKREDES PLIKTER VED ET SKADETILFELLE

Erstatningskrav som reises mot sikrede, eller som forventes å bli reist, skal snarest meldes til Frende.

Uten Frendes samtykke må ikke sikrede innrømme erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav. Sikredes innrømmelser overfor skadelidte binder ikke Frende.

Er det overhengende fare for at et forsikringstilfelle vil inntreffe, eller er et forsikringstilfelle inntruffet, skal sikrede gjøre det som med rimelighet kan ventes av ham eller henne for å avverge eller begrense tapet.

Må sikrede forstå at Frende kan få et regresskrav mot tredjeperson, skal sikrede gjøre det som er nødvendig for å sikre kravet inntil Frende selv kan vareta sitt tarv.

Sikrede plikter for egen regning:

- Å gi Frende alle opplysninger og dokumenter som er tilgjengelig for sikrede og som Frende trenger for å vurdere ansvar og utbetale erstatning.
- Å utføre de undersøkelser Frende finner nødvendig.
- Å møte ved forhandlinger eller rettergang.

10.2 FRENDES PLIKTER VED ET SKADETILFELLE

Dersom kravet overstiger egenandelen og ansvaret omfattes av forsikringen, påtar Frende seg å:

- Utrede om erstatningsansvar foreligger.
- Forhandle med skadelidte.
- Betale den erstatning som overstiger egenandelen.
- Betale de nødvendige omkostninger for avgjørelse av erstatningsspørsmålet.

Fremsettes krav om erstatning direkte mot Frende, skal Frende varsle sikrede uten ugrunnet opphold og holde sikrede underrettet om den videre behandling av kravet. Frendes innrømmelser overfor skadelidte binder ikke sikrede.

10.3 UTBETALING AV ERSTATNING

Frende har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

Er Frende villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, svares det ikke for omkostninger som senere påløper.

Selv om forsikringssummen overskrides, betales de kostnader som på forhånd er godkjent av Frende, samt renter av idømt erstatningsbeløp som omfattes av forsikringen.

Hvis erstatningsansvaret dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken. Det samme gjelder dersom erstatningsansvaret overstiger forsikringssummen. Forsikringstakers utgifter til egen advokat/rettshjelper eller sakkyndig dekkes kun i den utstrekning dette på forhånd er avtalt med Frende.

10.4 SERIESKADE

Alle skader som skyldes samme ansvarsløsende forhold, handling eller unnlattelse, eller som har sin årsak i en sammenhengende kjede av hendelser, skal regnes som ett skadetilfelle og reguleres av vilkårene på det tidspunkt da første skade konstateres. Har flere sikrede medvirket til en skade, regnes også dette som ett skadetilfelle.

10.5 FORSIKRINGSSUM

Erstatningen er begrenset til kr 10 mill pr. skadetilfelle og samlet pr. forsikringsår med mindre annen forsikringssum er angitt i forsikringsbeviset.

10.6 EGENANDEL

Ved hvert skadetilfelle trekkes den egenandel som er spesifisert i forsikringsbeviset. Det beregnes en egenandel pr. skadetilfelle.

C. ENKELTOPPDRAK OM SPRENGNING

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekningen er avtalt, omfatter forsikringen sikredes sprengningsansvar i samsvar med disse vilkår.

11. SPRENGNING NÆRMERE EIENDOM ELLER TING ENN 5 METER

11.1 FORSIKRINGEN OMFATTER

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for person- eller tingskade som konstateres i forsikringstiden, og som pådras under utførelse av det sprengningsoppdrag nærmere eiendom eller ting enn 5 meter som er angitt i forsikringsbeviset.

11.2 FORSIKRINGEN OMFATTER IKKE

Forsikringen omfatter ikke:

1. Ansvar for personskade som rammer noen som er eller har vært ansatt hos sikrede, når skaden er forårsaket i arbeidsforholdet.
2. Ansvar i henhold til kontrakt, dvs.:
 - Ansvar på grunnlag av tilsagn, avtale eller garanti avgitt før eller etter skaden, som går lengre enn alminnelig erstatningsrett.
 - Ansvar sikrede må bære fordi sikrede har gitt avkall på sin rett til regress.
 - Ansvar for skade som skyldes at sikredes leveranse er forsinket eller uteblitt.
 - Ansvar for mangel eller skade på sikredes leveranse når skaden voldes før overlevering eller skyldes mangel som forelå ved overlevering.
 - Omkostninger eller skade påført ved tilkomstarbeid for å utbedre mangel ved sikredes leveranse.
 - Omkostninger ved, bortkjøring, deponering eller destruksjon av sikredes leveranse.
 - Omkostninger med å trekke skadevoldende produkter tilbake fra markedet.
3. Ansvar overfor ektefelle, sikredes og ektefelles besteforeldre, foreldre, steforeldre, fosterforeldre, svigerforeldre, søsken, barn, stebarn, fosterbarn og barnebarn samt deres ektefeller. Samboere likestilles med ektefeller. Med samboere menes personer med felles husholdning som lever i et ekteskapslignende forhold, og som i følge Folkeregisteret har samme bopel. Familieforholdet når skaden voldes, skal legges til grunn.

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

4. Ansvar overfor selskap hvor sikrede eller sikredes familie har styreverv, er daglig leder i, eller eier minst 50 % av aksjene i på det tidspunkt den skadevoldende begivenhet fant sted.
5. Ansvar for skade på ting (herunder fast eiendom eller dyr) som sikrede eller noen på sikres vegne:
 - Bruker, leier eller låner, eller
 - Har i forvaring for salg, fremvisning eller demonstrasjon, eller
 - Har påtatt seg å transportere.
6. Ansvar etter lov om skadeerstatning av 13.06.1969 § 3-5 og 3-6 (tort og svie) eller for bøter og lignende, herunder Punitive Damages og Exemplary Damages.
7. Ansvar overfor medeier for skade på ting som eies i fellesskap.
8. Ansvar for skade indirekte eller direkte voldt av Formaldehyde, Diethylstilbestrol, Asbest, Kugalskap (BSE/TSE), elektromagnetiske felt (EMF), tobakksprodukter, blodprodukter eller legemidler.
9. Ansvar for skade som skyldes at kjemisk eller farmasøytisk produkt ikke har virket etter sin hensikt eller hatt den tilsktede effekt, med mindre årsaken er en ren produksjonsfeil.
10. Ansvar som sikrede pådrar seg ved forurensning jf. forurensningslovens § 6. Likevel dekkes sikredes ansvar dersom årsaken til skaden er plutselig og uforutsett. Forurensning som skyldes korrosjon, tæring, eller andre gradvise prosesser, regnes ikke som plutselig og uforutsett.
11. Ansvar som eier, fører eller bruker av båt, lekter eller luftfartøy.
12. Ansvar som eier, fører eller bruker av motorvogn eller arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri.

11.3 ERSTATNINGSOPPGJØR

Bestemmelsene i punkt 10.1 til og med 10.6 gjelder tilsvarende.

VIKTIGE BETINGELSER

(som gjelder for alle deknings)

12. FORUTSETNINGER OG PROSJEKTBEGRENSNINGER

Erstatning etter Prosjektforsikringen er betinget av at Frende har fått oppgitt riktige opplysninger om den risiko som er forsikret.

12.1 RIKTIGE RISIKOOPPLYSNINGER

I forsikringsbeviset for prosjektforsikringen fremgår det hvilke opplysninger vi har lagt til grunn for vår risikovurdering og prisberegning. Det er derfor svært viktig at du sjekker at opplysningene vi har lagt til grunn stemmer. Dersom opplysningene ikke er riktige, må du snarest ta kontakt med oss slik at vi kan korrigere forsikringen. Det samme gjelder om det skjer endringer som gjør at opplysningene ikke lenger stemmer.

Dersom opplysningene vi har lagt til grunn for vår prisberegning ikke er riktig, vil Frendes ansvar ved en skade reduseres forholdsmessig. Erstatningen vil i slike tilfeller bli redusert til det som svarer til forholdet mellom den prisen som er betalt og den prisen som skulle vært betalt. Gjelder det opplysninger av vesentlig betydning for vår risikovurdering eller opplysningssvikten av andre grunner er grov, kan erstatningen falle helt bort, og forsikringen sies opp, jf. FAL §§ 4-2 og 4-3.

12.2 PROSJEKTBEGRENSNINGER

Prosjektforsikringen omfatter ikke arbeid:

- I forbindelse med broer, tunneler, demninger, kraftstasjoner, hangarer og havneanlegg.
- I innsjø og hav, petrokjemisk industri eller oljeraffineri.

13. SIKKERHETSFORSKRIFTER

Det er viktig at du gjør det du kan for å unngå skade. Nedenfor finner du sikkerhetsforskrifter som beskriver hva du skal gjøre for å unngå skade. Brudd på disse sikkerhetsforskriftene kan føre til at retten til erstatning faller bort eller blir redusert, jf. FAL § 4-8.

For prosjektforsikringen gjelder følgende sikkerhetsforskrifter:

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

KRAV SOM GJELDER BYGGE- OG ANLEGG SARBEID

13.1 KRAV TIL BYGGE- OG ANLEGG SARBEID

13.1.1. PROSJEKTERING OG UTFØRELSE

Bygge- og anleggsarbeid skal prosjekteres og utføres i samsvar med:

1. - §§ 29-5 og 29-6 i plan- og bygningslov av 27. juni 2008 og
- Forskrift om brannforebygging av 17.12.2015.
2. Forskrift av 3.8.2009. (Byggherreforskriften).
3. Norsk Standard for prosjektering og utførelse av bygningskonstruksjoner.
4. Vedtatte bransjestandarder.
5. Aksepterte normer for god fagmessig utførelse av bygge- og anleggsarbeid.

Prosjektering og utførelse skal dokumenteres.

13.1.2 BYGGEPLASSLEDELSE

På bygge-, eller anleggsplass skal det opprettes en forsvarlig byggeledelse som skal ivareta det fagmessige og sikkerhetsmessige ansvaret for prosjektet.

13.1.3 SIKRING MOT VÆRPÅKJENNINGER

1. Forsikrede ting skal være tilstrekkelig beskyttet, tildekket eller sikret slik at de tåler de påkjenninger som er påregnelige etter årstid, værmelding og de stedlige forhold.
2. Sikrede skal sørge for å måke snø av tak, balkong og terrasse på forsikret bygning eller anlegg slik at skade unngås.

KRAV SOM GJELDER MONTASJEARBEID

13.2 KRAV TIL MONTASJEARBEID

13.2.1 UTFØRELSE AV MONTASJE OG PRØVING

1. Montasje skal utføres i samsvar med produsent eller leverandørs beskrivelse og anvisning.
2. Prøving (testing) skal utføres i henhold til prosedyrer og innenfor belastningsgrenser gitt av produsent eller leverandør.

GENERELLE KRAV SOM GJELDER ALLE TYPER ARBEID

13.3 SIKRING MOT BRANN

13.3.1 BRANN OG EKSPLOSJONSFARLIG STOFF

Behandling og oppbevaring av brann- og eksplosjonsfarlig stoff skal være i samsvar med:

- Kapittel 2 og 3 i forskrift om brannfarlig vare av 26. juni 2002 og
- Kapittel 7 i forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff av 26. juni 2002

Forsyningsanlegg og fordelingsanlegg med tanker, rør, armatur og andre gasstekniske komponenter for energigasser, skal prosjekteres, installeres, kontrolleres og vedlikeholdes som beskrevet i Norsk Gassnorm.

Gassforbrukende utstyr som hvitevarer, oppvarmingskilder m.v. skal installeres, kontrolleres og vedlikeholdes i henhold til produsentenes godkjente anvisninger.

13.3.2 BYGNINGSTEKNISKE INSTALLASJONER OG ELEKTRISKE ANLEGG

Tekniske installasjoner, elektrisk anlegg og utstyr skal prosjekteres og utføres iht.:

- §§ 29-5 og 29-6 i plan- og bygningslov av 27. juni 2008, og
- Forskrift om brannforebygging av 17.12.2015,
- § 2 i Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr av 24. mai 1929 og

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

- Forskrift om elektriske lavspenningsanlegg av 6. november 1998.

13.3.3 BRANNSKILLEDE BYGNINGSKONSTRUKSJONER

Brannskillende bygningskonstruksjoner skal være utført i samsvar med:

- § 2-4 i forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn av 26. juni 2002.

13.3.4 SLOKKEUTSTYR

Enhver bygge-, og anleggsplass skal minst være utstyrt med:

- 1" brannslange på 1" opplegg eller
- 6 kg ABC (ABE) håndslukkeapparat eller
- 9 liter skumapparat.

Slukkemidlene skal plasseres med maksimum 25 meters avstand. Slukkemidlene skal være plassert lett synlig, godt tilgjengelig og være funksjonelle.

13.3.5 VARME ARBEIDER

Dersom det utføres varme arbeider skal sikrede påse at sikkerhetskrav og sertifikatreglene nedenfor følges.

13.3.6.1 DEFINISJON

Med varme arbeider forstås arbeider hvor det benyttes arbeidsverktøy og utstyr som genererer gnister og varme og som kan føre til brann. Varme arbeider omfatter bruk av åpen flamme, varmlufts-, sveise-, skjære- og/eller slipeutstyr.

13.3.6.2 HVOR SIKKERHETSFORSKRIFTEN GJELDER

Denne gjelder ved utførelse av varme arbeider i alle miljøer med brannrisiko.

Unntatt er varme arbeider som utføres i spesielt tilrettelagte produksjons- og verkstedrom. Rommet skal være skilt fra annen virksomhet som egen branncelle. Denne skal ha ubrennbare overflater.

13.3.6.3 AVTALE MED EKSTERN HÅNDVERKER/ENTREPRENØR

Dersom varme arbeider skal utføres av ekstern håndverker/entreprenør skal sikrede påse at sikkerhetsforskriftens krav inngår i skriftlig avtale eller kontrakt med denne.

13.3.6.4 SIKKERHETSKRAV

1. Arbeidsinstruks for utførelse av varme arbeidert utgitt av Finans Norge eller tilsvarende instruks skal være utfyllt og signert før utførelse av arbeidet. Arbeidsinstruksen er tilgjengelig på www.fgsikring.no.
2. Alt brennbar materiale i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være fjernet eller beskyttet.
3. Åpninger i gulv, vegger og tak i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være tettet.
4. Egned slokkeutstyr i forskriftsmessig stand, minimum 2 stk 6 kg/liter håndslukkeapparat, skal være lett tilgjengelig. Ett håndslukkeapparat kan erstattes med brannslange påsatt vann frem til strålerøret.
5. Navngitt brannvakt skal kontinuerlig overvåke brannrisiko under arbeidet og nødvendig tid, etter at arbeidet er avsluttet. Utførende kan være brannvakt der brannrisikoen vurderes som lav.
6. Brannvakt og utførende skal ha gyldig sertifikat for utførelse av varme arbeider fra Norsk brannvernforening eller samarbeidende organisasjon i øvrige nordiske land.

13.3.6.5 I TILLEGG GJELDER FØLGENDE SIKKERHETSKRAV VED ARBEIDER PÅ TAK

1. Det er forbud mot bruk av åpen flamme på oppførede og luftede treak.
2. Ved bruk av åpen flamme på kompakte og øvrige tak som ikke er nevnt i punkt 13.3.6.5.1 skal brennbar isolasjon være beskyttet med minst 30 mm ubrennbar isolasjon. Ved bruk av åpen flamme skal det være en sikkerhetsavstand på minst 60 cm til parapet, gesims, gjennomføringer, sluk og lignende som består av brennbare materialer.

13.3.7 SELVANTENNELIG AVFALL

Avfall som kan selvantenne, skal straks:

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

- Legges i egnede beholdere av metall med selvlukkende lokk eller
- Fjernes til betryggende sted.

13.3.8 UTENDØRS OPPBEVARING AV AVFALL

Brennbart avfall som uten permanent tilsyn ligger i eller utenfor container/oppbevaringsenhet, skal plasseres slik at brann ikke kan smitte til byggverk (bygning, konstruksjon, anlegg). Plasseringen skal ikke skje under tak/halvtak, inntil/under vindu- eller ventilasjonsåpning eller på overdekket lasterampe. Avstanden fra brennbar yttervegg skal være minst 5 meter. Mobile enheter skal låses fast.

Brennbart avfall kan likevel plasseres nærmere bygning hvis det er oppbevart i lukket og låst container/oppbevaringsenhet konstruert slik at brann ikke kan spre seg fra enheten.

13.3.9 UTENDØRS LAGRING AV BRENNBART MATERIALE

Utendørs lagring av brennbart materiale, eksempelvis trelast, trepaller, flis, plast, papir og lignende, skal plasseres minst 8 meter fra byggverk (bygning, konstruksjon, anlegg).

Lagring med høyde over 4 meter eller areal større enn 200 m² skal plasseres minst 25 meter fra byggverk.

13.3.10 UNORMAL ELLER STERKT VARIERENDE RISIKO, BYGGING OG REHABILITERING

Ved drifts- eller bruksforhold som kan lede til økning i fare for antennelse eller brannspredning, herunder ombygging og rehabilitering, skal sikrede:

- Gjennomføre ekstraordinære tiltak i samsvar med § 3-6 i "Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn" av 26. juni 2002. Tiltakene skal dokumenteres skriftlig.
- Overholde bestemmelsene i "Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser" (byggherreforskriften) av 3. august 2009.

13.3.11 SIKRING MOT LYNNEDSLAG OG ELEKTRISKE FENOMENSKADER

Elektronisk styrte maskiner og apparater og elektroniske komponenter skal på nett- og signalsiden være:

- Beskyttet mot overspenning forårsaket av atmosfæriske utladninger, netbstøy fra elektriske motorer, apparater o l, samt mot variasjoner i nettspenningen.

13.4 SIKRING MOT TYVERI, INNBRUDD OG HÆRVERK

Sikkerhetsforskriftene i punkt 13.4.1 og 13.4.2 gjelder etter at alle vindu og dører er montert og alle andre åpninger i bygningen eller anlegget er blitt avstengt. Sikkerhetsforskriften gjelder også for bygning på fast lagersted.

13.4.1 DØRER, PORTER, LUKER OG LIGNENDE ÅPNINGER SKAL VÆRE

1. Låst med minst en FG-godkjent låseenhet, og alle nøkler skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.
2. Sikret slik at de ikke kan åpnes ved demontering av hengslene fra utsiden.

13.4.2 VINDUER, OGSÅ VINDU I DØR

1. Vinduer skal være lukket og haspet eller låst.
2. Glass i vinduer og i dører, som er plassert lavere enn 4 m over bakkenivå, utbygg eller andre konstruksjoner og gjenstander som gir innklatringsmulighet, skal være sikret slik at glasset ikke kan fjernes fra utsiden med lett håndverktøy.

13.4.3 SIKRING MOT TYVERI FRA MOTORVOGN

- Når motorvognen forlates skal den være låst.
- Ting som oppbevares i motorvogn skal oppbevares i separat, lukket og låst bagasjerom uten innsynsmulighet, eller være sikret med FG-godkjent, aktivisert alarm.
- Alle nøkler skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

13.4.4 BRASSE OG CONTAINER

1. Brakke:
Når forsikret ting oppbevares i stasjonær brakke skal dører, luker o.l være låst med FG-godkjent lås, og alle nøkler skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende. Mobile brakker skal være sikret mot tyveri ved at hjulgang fjernes eller hjulene sikres med godkjent låseanordning.
2. Container:
Containeren skal minst være 7,5 m³ (halvcontainer).

Sikring:

Dørhengsler skal være sikret slik at døren ikke kan løftes av i låst stilling. Døren skal være sikret med minst 2 FG-godkjente bakkantbeslag eller tilsvarende sikring.

Døren skal beskyttes med minst 1 FG godkjent containerlås eller bom og hengellås med følgende krav:

- Bommen som benyttes til sikring av døren skal være av stål og ha et tverrsnittsmål på minst 60 x 10mm eller annet med tilsvarende styrke.
- Bommens festeanordning til karm skal minst tilsvare bommens styrke og monteres etter produsentens anvisninger.
- Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.
- Bommens hengellåsbeslag skal være av stål og ha samme styrke og dimensjon som hengellåsbøylen. Beslagets og hengellåsenes bøyler skal fylle hverandre.
- Hengellåsbeslaget skal være slik konstruert at det beskytter låsen.
- Bommen skal låses med FG-godkjent hengellås, minimum klasse 3.
- Hengellåsbeslaget skal være FG-godkjent og ha samme klasse som hengellåsen. Dette gjelder for hengellås i klasse 3, 4 og 5.

Plassering:

- Containerer skal være plassert innenfor en fysisk hindring som gjør at den ikke kan fjernes.
- Områder hvor containerer med lett omsettelig varer lagres skal være inngjerdet. Gjerdet og porten skal minimum ha en høyde på 2,5 meter, med overklatringsvern. Gjerdet og porten skal være utført i solid stålflettverk. Containeren skal plasseres slik at tilkomst med bil for bortkjøring av container elimineres.

13.4.5. MASKINER, VERKTØY OG HJELPEUTSTYR

Maskiner (f.eks. gjerdesag og trykkluftkompressor), verktøy og hjelpeutstyr som er for store og tunge til å oppbevares i bygning, brakke eller container, og derfor oppbevares utendørs, skal være forsvarlig sikret med solid kjetting til fast holdepunkt og med FG-godkjent lås. Ved en ukes fravær eller lengre, skal maskinene, verktøyet og hjelpeutstyret oppbevares innelåst i bygning, brakke eller container.

13.5 SIKRING MOT VANN- OG ANNEN VÆSKESKADE

1. Inn- og utvendige sluk og vannlåser skal rengjøres jevnlig, og minst 2 ganger pr. år.
2. Våtrom skal være utført vanntett og tåle bruk av det utstyr som er montert der.
3. Varer skal lagres minimum 10 cm over gulv.
4. Bygningen skal være tilstrekkelig oppvarmet for å unngå frostskaade.
5. Væske- og gassførende installasjoner skal trykk- og tetthetsprøves før de tas i bruk.
6. Stoppekran for vann skal være stengt for den del av bygningen som ikke er i bruk. Væske- og radiatorledninger skal være tørt.

13.6 SIKRING MOT ALLE FORMER FOR TINGSKADE

13.6.1 BRUK OG BELASTNING

Forsikrede ting må ikke brukes til andre formål eller utsettes for større belastninger enn angitt av produsent eller leverandør.

13.6.2 MODIFIKASJON, OMBYGGING

Modifikasjon, endring av bruksspesifikasjoner eller annen ombygging må utføres av eller i samråd med produsent eller leverandør eller etter spesifikasjoner gitt av produsent eller leverandør.

Vilkår for Prosjektforsikring - enkeltprosjekt

13.6.3 VEDLIKEHOLD

Vedlikehold, ettersyn og kontroll skal utføres i henhold til leverandørs instruks/veiledning og forskrifter gitt av offentlig myndighet.

13.6.4 SIKKERHETSKOPI AV PROGRAMVARE OG INFORMASJON LAGRET PÅ DATAMEDIA

1. All programvare skal være lagret i minst 2 eksemplarer, original og sikkerhetskopi. Eksemplarene skal oppbevares atskilt slik at original og sikkerhetskopi ikke kan ødelegges ved samme skadehendelse.
2. Sikkerhetskopi av programvare skal oppdateres for hver programversjon.
3. Informasjon lagret på datamedia skal finnes i 3 generasjoner sammen med nødvendig underlag for rekonstruksjon. Sikkerhetskopiene skal oppbevares atskilt slik at original og sikkerhetskopi ikke kan ødelegges ved samme skadehendelse.
4. Sikkerhetskopi av data skal gjennomføres minst 1 gang hver uke.
5. Det skal være etablert rutiner som sikrer at backup av data til en hver tid er av en slik kvalitet at det enkelt kan benyttes til rekonstruksjon etter skade.

13.7 SIKRING VED SPRENGNING

Sprengning skal bare foretas:

- Av skytebas med tilfredsstillende sprengningssertifikat.
- I henhold til kapittel 10 i Forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff av 26. juni 2002 nr. 922.

14. GROV UAKTSOMHET

Har sikrede grovt uaktsomt fremkalt forsikringstilfellet, kan Frende's ansvar settes ned eller falle bort, jf. Forsikringsavtaleloven § 4-9. (Gjelder ikke ved ansvarsforsikringen).

15. IDENTIFIKASJON

Frende foretar identifikasjon etter reglene i Forsikringsavtaleloven § 4-11. Sikrede kan tape sin rett til erstatning dersom forsikringstilfellet skyldes handlinger eller unnlatelser fra:

- Sikredes øverste ledelse.
- Ansvarshavende for det skadeforebyggende arbeid.
- Person i overordnet stilling som har ansvar for produksjon, vedlikehold, drift, HMS eller økonomi.
- Formann, bas eller andre som skal påse at arbeid utføres i samsvar med sikkerhetsforskriftene.
- Andre som med sikredes eller forsikringstakers samtykke er ansvarlig for forsikringsgjenstanden.

16. FRIST FOR Å MELDE KRAV

Ved alle skader må du kontakte Frende så snart som mulig, og senest innen ett år etter at du fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet, jf. FAL §§ 8-5 og 18-5. Dersom krav ikke er meldt innen fristen, bortfaller kravet.

